

**JAN
BRUNER**

**ZÁKLADY
TRESTNÍHO
PRÁVA**

www.bruner.cz

I. ZÁKLADNÍ POJMY – TYPY TRESTNÝCH ČINŮ

z hlediska závažnosti	horní hranice trestní sazby
přečiny	maximálně 5 let odnětí svobody
zločiny	maximálně 10 let odnětí svobody
zvláště závažné zločiny	nad 10 let odnětí svobody

z hlediska stádia	podmínky trestnosti	podmínky beztrestnosti
dokončený TČ	vždy	-----
pokus o TČ	pokud byl vědomě dokončen, bez ohledu na úspěch	včas upustil od jednání a nevznikla škoda
příprava TČ	pouze u ZZZ	upuštění; nižší kategorie TČ

I. ZÁKLADNÍ POJMY – TYPY TRESTNÝCH ČINŮ

z hlediska úmyslu pachatele	definice	příklad
úmyslný TČ	pachatel chtěl svým jednáním naplnit skutkovou podstatu TČ	pachatel se rozhodl vykrást dům a učinil tak
TČ z vědomé nedbalosti	pachatel nechtěl naplnit skutkovou podstatu TČ, ale věděl, že k tomu může v důsledku jeho jednání dojít	pachatel řídil automobil ve městě a při jízdě nepovolenou rychlostí srazil a usmrtil náhodného chodce
TČ z nevědomé nedbalosti	pachatel nechtěl naplnit skutkovou podstatu TČ, nevěděl, že k tomu může v důsledku jeho jednání dojít, ale vědět to měl a mohl	pachatel se rozhodl sám předělat elektrické rozvody v bytě, aniž k tomu měl dostatečné znalosti a kvalifikaci; dopustil se chyby, o níž nemohl vzhledem k rozsahu svých znalostí vědět, dům v důsledku toho vyhořel

II. DŮVODY VYLUČUJÍCÍ TRESTNOST

název	podmínky	příklad	výjimka
nedostatečný věk	pachatel mladší 15 let	-----	-----
nepříčetnost	neschopnost ovládat jednání či rozpoznat trestnost svého chování	pachatel jednal v šoku	je trestné, pokud se pachatel do stavu nepříčetnosti sám vědomě uvedl
krajní nouze	odvrácení nebezpečí pro zákonem chráněný zájem	vstup do domu či bytu bez souhlasu majitele z důvodu záchrany obyvatel před požárem	je trestné, pokud byl poškozen zájem, definovaný zákonem jako vyšší (např. útok na život a zdraví jako reakce na ohrožení majetku)
nutná obrana	odvrácení probíhajícího či hrozícího útoku	obrana vlastní či jiné osoby proti násilnému napadení	je trestné, pokud nebyla obrana přiměřená způsobu útoku
svolení poškozeného	k poškození zájmu došlo s vědomím a souhlasem toho, jehož zájem byl poškozen	násilné vniknutí do budovy či automobilu za situace, kdy majitel ztratil klíče	je trestné, pokud se jednalo o TČ proti životu a zdraví

II. DŮVODY VYLUČUJÍCÍ TRESTNOST

název	podmínky	příklad	výjimka
přípustné riziko	pachatel postupoval v obecném zájmu, úměrně stávajícímu stavu poznání	neúspěšná operace novou metodou	je trestné, nebyl-li postup v souladu se stávajícím stavem poznání
oprávněné použití zbraně	použití zbraně v souladu s právním předpisem	použití zbraně příslušníkem Policie ČR v rámci zásahu	je trestné, byl-li porušen právní předpis o užití zbraně
účinná lítost	aktivní snaha pachatele zamezit škodě		ustanovení lze použít pouze u vybraných TČ
promlčení	od spáchání TČ uplynul čas stanovený zákonem		některé trestné činy jsou nepromlčitelné

III. DRUHY TRESTNÝCH ČINŮ

kategorie	příklady
proti životu a zdraví	vražda, zabití, (těžké) ublížení na zdraví, mučení, neposkytnutí pomoci, šíření nakažlivé lidské nemoci, ohrožování zdraví závadnými potravinami, rvačka
proti svobodě	obchodování s lidmi, zbavení či omezování osobní svobody, loupež, vydírání, pomluva
proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti	znásilnění, pohlavní zneužití, kuplířství, výroba a šíření pornografie
proti rodině a dětem	zanedbání povinné výživy, týrání svěřené osoby, ohrožení výchovy dítěte, podání alkoholu dítěti
proti majetku	krádež, zpronevěra, neoprávněné užívání cizí věci, podvod, podílnictví, legalizace výnosů z trestné činnosti, lichva, poškození cizí věci, neoprávněný přístup k počítačovému systému
hospodářské	padělání a pozměnění peněz či platebního prostředku, zkrácení daně, neoprávněné podnikání, poškozování spotřebitele
obecně nebezpečné	obecné ohrožení, ohrožení pod vlivem návykové látky, nedovolené ozbrojování, výroba či přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu
proti životnímu prostředí	poškození a ohrožení životního prostředí, neoprávněné nakládání s odpady, týrání zvířat

III. DRUHY TRESTNÝCH ČINŮ

kategorie	příklady
proti ČR, cizímu státu a mezinárodní organizaci	vlastizrada, teroristický útok, sabotáž, vyzvědačství, válečná zrada, služba v cizích ozbrojených silách
proti pořádku ve věcech veřejných	násilí proti orgánu veřejné moci či úřední osobě, zneužití pravomoci úřední osoby, podplacení, přijetí úplatku, maření výkonu úředního rozhodnutí, osvobození vězně, napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky, křivé obvinění, křivá výpověď, nepravdivý znalecký posudek, násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci, hanobení národa a rasy, podněcování k nenávisti vůči skupině osob, šíření poplašné zprávy, výtržnictví, opilství, účast na organizované zločinecké skupině, podněcování, schvalování, nepřekažení či neoznámení TČ
proti branné povinnosti	neplnění či obcházení branné povinnosti
vojenské	neuposlechnutí rozkazu, násilí vůči nadřízenému, zběhnutí, zbabělost před nepřítelem
proti lidskosti a míru	genocidium, útok proti lidskosti, založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia, agrese, podněcování či příprava útočné války, porušení mezinárodních sankcí, válečná krutost

IV. DRUHY TRESTŮ

název	podmínky	rozsah
odnětí svobody	nepodmíněný trest	do 20 let nebo výjimečný trest (20 až 30 let nebo doživotí)
	s podmíněným odkladem	délka trestu nejvýše 3 roky, zkušební doba 1 rok až 5 let
domácí vězení	pouze za přečiny, povinnost pobytu doma v určené časy	do 2 let
obecně prospěšné práce	pouze za přečiny	50 až 300 hodin, povinnost vykonat do 2 let

IV. DRUHY TRESTŮ

název	podmínky	rozsah
propadnutí majetku	pouze za zvlášť závažné zločiny	část majetku nebo celý
peněžitý trest	počet denních sazeb dle závažnosti TČ, výše denní sazby dle příjmu odsouzeného	20 až 730 denních sazeb, denní sazba 100 až 50 000 Kč
propadnutí věci	s věcí byl TČ spáchán nebo plánován, případně věc byla TČ získána	-----

IV. DRUHY TRESTŮ

název	podmínky	rozsah
zákaz činnosti	činnost souvisela se spáchaným TČ	1 rok až 10 let
zákaz pobytu	nesmí se vztahovat na místo trvalého pobytu	1 rok až 10 let
zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce	TČ souvisel s návštěvou takové akce	až 10 let
ztráta čestných titulů nebo vyznamenání	může být součástí rozsudku za TČ spáchaný ze zvlášť zavrženíhodných pohnutek	-----
ztráta vojenské hodnosti		
vyhoštění	pouze pro cizince	1 rok až 10 let, případně na neurčito